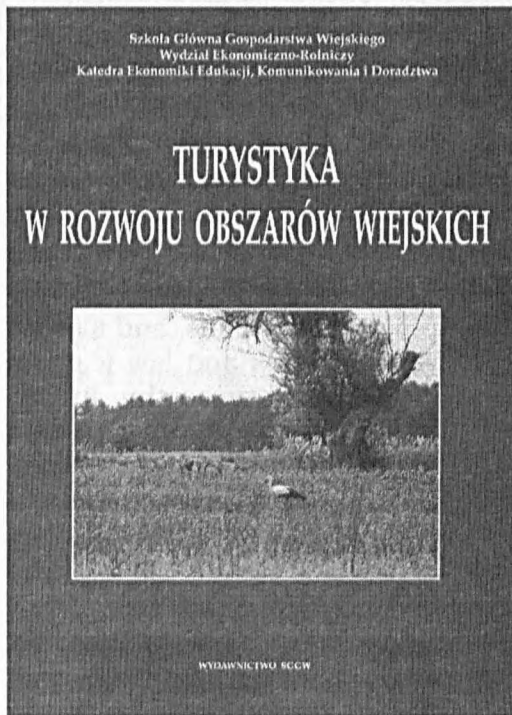

RECENZJE – REVIEW

Turyzm 2008, 18/1

Turystyka w rozwoju obszarów wiejskich
[Tourism in the Development of Rural Areas]
IZABELLA SIKORSKA-WOLAK, red. [ed]

Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2007
513 ss. [pp.]

Praca zbiorowa pod redakcją naukową Izabelli Sikorskiej-Wolak pt. *Turystyka w rozwoju obszarów wiejskich* ukazała się na okoliczność konferencji naukowej (o takim samym tytule) zorganizowanej 23 listopada 2007 r. przez Katedrę Ekonomiki Edukacji, Komunikowania i Doradztwa Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Jest to obszerna książka, zawierająca na 513 stronach 40 artykułów, autorów reprezentujących różne dyscypliny naukowe: głównie jednak rolnictwo i ekonomię, oraz różne ośrodki naukowe: głównie Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, ale także m.in.: Akademię Rolniczą w Poznaniu i Szczecinie, Akademię Ekonomiczną i Akademię Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Rzeszowski czy Politechnikę Białostocką.

Artykuły zostały zebrane w pięć grup o następujących tytułach:

1. Ogólne zagadnienia rozwoju obszarów wiejskich z wykorzystaniem funkcji turystycznej.
2. Potencjał turystyczny obszarów wiejskich wybranych regionów.
3. Kształtowanie lokalnej oferty turystycznej.

Tourism in the Development of Rural Areas (*Turystyka w rozwoju obszarów wiejskich*), edited by Izabella Sikorska-Wolak was published in connection with a conference organized under the same name on 23rd November 2007 by the Faculty of Economic Sciences (*Katedra Ekonomiki Edukacji, Komunikowania i Doradztwa*) at the Department of Agricultural Economics at the SGGW in Warsaw.

It is a large publication containing 40 articles on 513 pages, written by authors representing a variety of disciplines (mainly economics and agriculture) as well as different academic institutions, mainly the SGGW in Warsaw but also the agricultural academies in Poznań and Szczecin, the Academy of Economics and the Physical Education Academy in Poznań, the in Kraków University of Economics, Warsaw University, the University of Rzeszów, and Białystok Technical University.

The articles are divided into five groups under the following headings:

1. General issues of rural development including tourism.

4. Uwarunkowania i czynniki rozwoju turystyki.

5. Wybrane metody badania i analiz w turystyce.

Część pierwsza skupia artykuły poświęcone społeczno-ekonomiczno-planistycznym przesłankom kształtowania funkcji turystycznych obszarów wiejskich. Przedstawiają one ogólną sytuację społeczno-gospodarczą obszarów wiejskich, a także ich miejsce w rozwoju turystyki w świetle dokumentów programowych, planistycznych, krajowych i regionalnych, w kontekście polityki Unii Europejskiej oraz prawnych rozwiązań (jak np. partnerstwo lokalne w procesie aktywizacji turystycznej). Dwa artykuły prezentują zagadnienie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem roli i miejsca turystyki w tym rozwoju.

W części drugiej został ukazany potencjał turystyczny niektórych regionów Polski, np. Pomorza Zachodniego, Mazowsza, Kieleckiego, Lubelskiego. Zagadnienie to jest szeroko potraktowane i obejmuje zarówno analizę zagospodarowania turystycznego, w tym agroturystycznego, jak i walorów dziedzictwa kulturowego terenów wiejskich. Ponadto w tej części został umieszczony artykuł przedstawiający doświadczenia włoskich gospodarstw wiejskich w edukacji przyrodniczej i kulturowej.

Artykuły w trzeciej części publikacji skupiają się na problematyce oferty turystycznej, jej kształtowania przez lokalnych organizatorów z uwzględnieniem potrzeb turystów i ich zainteresowań. Rozważane są także kwestie wyposażenia gospodarstw agroturystycznych w sprzęt rekreacji ruchowej, możliwość przygotowania tradycyjnych i regionalnych potraw jako element rozszerzający ofertę, a także świadomość ekologiczna turystów.

W czwartej części poruszana jest problematyka uwarunkowań i czynników rozwoju turystyki, w tym oprócz warunków przyrodniczych i kulturowych, także uwarunkowania osobowe i umiejętności interpersonalne usługodawców. Najwięcej jednakże miejsca poświęcono czynnikom instytucjonalnym, jak: samorząd terytorialny, samorząd gospodarczy, doradztwo turystyczne.

W części piątej zostały zamieszczone artykuły omawiające metody badań i analiz w turystyce, jak np.: kompleksowa ocena potencjału turystycznego (na przykładzie powiatu olsztyńskiego), ocena jakości usług agroturystycznych (*Servqual*), ocena rekrutacji i selekcji kadr w przedsiębiorstwach turystycznych (*Assesment Center*) oraz rachunek satelitarny.

2. The tourism potential in rural areas of specific regions.

3. Preparation of a local tourism offer.

4. Conditions and factors in tourism development.

5. Selected research and analytical methods in tourism.

The first group includes articles on social, economic and planning issues connected to the tourism function in rural areas. They present the general socio-economic situation of these areas, as well as their role in the development of tourism in terms of national and regional projects and plans, and also in the context of EU policies and law (e.g. as regards the role of local partnership in the process of stimulating tourism). Two articles present the problem of multi-functional development in rural areas with particular focus on the role of tourism in this development.

Part two presents the tourism potential of some Polish regions e.g. Western Pomorze (*Pomerania*), Mazowsze (*Mazovia*), Kielce and the Lublin regions. The range of issues discussed by the authors is wide and includes both an analysis of regional tourism development, including agro-tourism, and cultural and natural heritage assets. This section also includes an article presenting the experience of Italian farms in 'natural and cultural' education.

The articles in the third part concern the tourist offer, its creation by local 'organizers', with consideration of tourist needs and interests. The authors also discuss the issue of providing agro-tourist farms with sports facilities and the opportunity to prepare traditional and regional dishes as elements extending the offer and raising the ecological awareness of the tourists.

Part four includes articles presenting conditions and factors of tourism development. Apart from natural and cultural conditions, the authors discuss personal predispositions and the interpersonal skills of service providers living in a rural area. As regards tourism development factors, the authors focus on institutional factors such as local authorities and tourism consultancy.

Part five includes articles discussing research and analytical methods in tourism such as a full evaluation of tourism potential

Publikację należy uznać za interesującą zarówno ze względów poznawczych, jak i naukowych. Poruszane w artykułach zagadnienia przedstawiają szerokie spektrum wiedzy, począwszy od ogólnej problematyki turystyki, tj. społeczno-ekonomicznej przesłanki kształtowania funkcji turystycznych obszarów wiejskich, po szczegółową – zwłaszcza w zakresie turystyki wiejskiej i agroturystyki, jak np. kuchnia regionalna ofertą wsi czy efekty działalności lokalnej grupy działania („Kurpsie Razem”). Publikacja jest więc swoistym kompendium wiedzy na temat polityki turystycznej krajowej, regionalnej i lokalnej, często rozważanej na tle wymagań Unii Europejskiej. Stanowi ponadto bieżące źródło danych statystycznych dotyczących rozwoju różnych form turystyki (nie tylko turystyki wiejskiej i agroturystyki) na obszarach wiejskich w wybranych regionach geograficznych, województwach, powiatach bądź gminach. Z przykładów zagranicznych zostało zaprezentowane gospodarstwo dydaktyczne włoskiej prowincji Mantui w Lombardii.

Mankamentem publikacji jest bardzo słaba redakcja techniczna. Różnie stosowane w artykułach przez poszczególnych autorów techniki przypisów oraz zapisów bibliograficznych, a także opisów tabel i rysunków, wyraźnie utrudniają wyszukiwanie danych lub nawet ich porównywanie. Ponadto charakterystyczną cechą dla większości artykułów jest bardzo rzadkie lub najczęściej brak zastosowania w nich map. Jako geograf uważam bowiem, że mapy są znakomitym uzupełnieniem treści. Brakuje ich wyraźnie w omawianej publikacji.

Czytelnik znajdzie więc wiele zagadnień zróżnicowanych merytorycznie i metodycznie, począwszy od luźnego opisu walorów turystycznych wybranych obszarów wiejskich, po szczegółowe wyjaśnienie podstawowych metod badań i analiz stosowanych w turystyce. Publikację można polecić studentom, a także praktykom turystyki.

Jolanta Wojciechowska

Uniwersytet Łódzki

Instytut Geografii Miast i Turyzmu

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 31

(using the example of the Olsztyn *powiat*), the assessment of agro-tourism service quality (*servqual*), recruitment and the selection of staff in tourist companies (*Assessment Centre*) and the satellite calculation.

To sum up, the publication should be regarded as interesting, both from educational and academic points of view. The issues discussed in the book present a wide spectrum of knowledge from general issues of tourism, such as the socio-economic aspects of creating tourist functions in rural areas, and to detail, especially as regards rural tourism and agro-tourism – such as regional cooking as an offer, or the effects of local activity (*Kurpsie Razem*). The publication then is a compendium of knowledge concerning national, regional and local tourism policy, often viewed from a European Union perspective. It is also a source of statistical data on the development of different forms of tourism in rural areas (not only rural tourism and agro-tourism), in selected geographical regions, *województwos*, *powiats* and *gminas*. One foreign example is the educational farm in the Italian province of Mantua in Lombardy.

The weak spot of the publication is its very poor technical editing. The inconsistent form of the bibliographical and footnotes used by individual authors (as well as the different formats for tables and figures) make it difficult to find or compare information. The rarity or even absence of maps is typical of the majority of articles. As a geographer, I believe that maps are a valuable supplement to a text but they are clearly lacking in this particular publication.

The reader will find many discussions, topically and methodologically varied, starting from a loose description of the tourism assets of selected rural areas, and ending with detailed explanations of the basic research and analytical methods used in tourism. The book can be recommended to tourism students, as well tourists.